బదిలీ

శ్రీమతి ఆర్. వసుంధర

నాకు ప్రపంచం లేదు. బదిలీ అయిపోయింది నాలోకి బదిలీ అయిపోయింది. ఇప్పుడు నేనే ప్రపంచాన్ని.

వాళ్ళందరూ నాకు పిచ్చి అంటున్నారు. మతి పోయిందంటున్నారు. 'ఈ ప్రపంచంలో లేదు' అంటున్నారు.

నా మతి...మతి...ఎక్కడకు పోయింది? నాకు వాళ్ళు పిచ్చివాళ్ళుగా కనబడుతున్నారు వాళ్ళు అర్థంలేని మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. నాకు ఒకటేగా నవ్వొస్తుంది వాళ్ళను చూస్తుంటే, వాళ్ళ మాటలు వింటూంటె. ఈ 'పిచ్చి' నా 'మతి' కాదూ? నేను ఇప్పుడు పూర్తిగా నా ప్రపంచంలోనే, నా పిచ్చిలోనే ఉంటున్నాను.

నామీద నాకు ఒకటే జాలేస్తోంది. ఆ ప్రపంచం పోయింది కదూ, అందుకని. పోయింది తిరిగిరాదు. నేను ఎప్పుడూ ఈ ప్రపంచంలోనే, నా ప్రపంచంలోనే, నా మతిలోనే ఉండిపోవాలియిహ. నాకు విముక్తి లేదు...నేను పిచ్చిదాన్నని రామూ, కిట్బూ దగ్గరకు రావటం లేదు. ఆయనా దగ్గరికి రావటం లేదు. అలాటే యోగక్షేమాలు కనుక్కుంటున్నారుగాని సంభాషించడం లేదు నేను పిచ్చిదాన్ని కదూ, ఈ ప్రపంచంలో లేను కదూ, మతిలేదు కదూ, అందుకని అదంతా నాకు అర్థంకాదని. అదీ నిజమే. ·ర్థం చేసుకో గలిగితే పిచ్చి అనరు కదా...కాని నా ఆనంద ఉంటే ఇట్లా చేసేవాడా? ఎప్పటికీ చెయ్యడు! పిచ్చి అమ్మనీ 'అమ్మా' అని కావిలించుకునేవాడు. పిచ్చి, తెలివి, అర్థం—యిట్లాంటివన్నీ వాడికక్కర్లేదు. వాడు యిప్పుడెక్కడున్నాడు?...వాడు చచ్చిపోయాడు, లేడు అంటున్నారు. వాడు నిజంగా లేడూ? లేడూ?...నిజం... నిజమంటే ఏమిటి? నిజమూ అబద్ధమూ ఒకటే అయ్యుండాలి. ఎందుకంటే వాడు నాకు కనిపిస్తున్నాడు బంగారంపు బొమ్మలాగా ఒళ్ళు మెరిసిపోతుంటే, పెద్దబొజ్జతో, దిసమొలతో, కళ్ళల్లో నవ్వు తుళ్ళిపడుతుంటే, మొహం వెలిగిపోతుంటే, చిలిపి కృష్ణుడిలాగా నాకు స్పష్టంగా ప్రత్యక్షంగా అందరూ కనిపిస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంటేనూ!. మరి వాళ్ళు లేడంటున్నారే!! వాళ్ళ ప్రపంచంలోనుండీ నా ప్రపంచంలోనికి, వాళ్ళమతిలోనుండీ నామతిలోనికి నడిచి వచ్చేశాడా?...అంతే అయ్యుండాలి!

అబ్బ! నా మనసు కలగిపోతున్నది అందులోనికి బరించరానివేదన వచ్చేస్తున్నది అమృతంకోసం దేవదానవులు మందర పర్వతంతో మదిస్తున్నప్పటి పాలసముద్రంలాగ అయిపోతున్నది...అయిపోతున్నది ఈ బాధ నే భరించలేనే...అయ్యో!...

·· నేవూ ఏడ్చిన ఏడుపులోనుంచీ నవ్వు పైకొస్తున్నది; చిలికిన మజ్జిగలోంచీ తేలిగ్గా వెన్నముద్ద పైకొచ్చినట్లు ఏడుపు, నవ్వు నవ్వు, ఏడుపు. ఇవి రెండూ వేరువేరా ? ఒకటేనా ?

నాలో ఏదో తెలివి పుట్టుకొస్తున్నది నా నవ్వూ ఏడుపూ నాకు కనిపిస్తున్నది. అవతలివాళ్ళను బోల్తా కొట్టిస్తున్నానన్న ఆనందంతో పిచ్చివాడు చాటునుంచీ తొంగి చూస్తున్నట్లు— అవును, సరిగ్గా అలానే—నా మనసులోనికి తొంగి చూస్తున్నాను...

..నేనూ నా మనసూ ఒకటే అయితే ఆ తొంగిచూస్తున్నదెవరు ?

అమ్మో ! నేను 'అది' కానందుకు సంతోషం ఆ నిరాశా సముద్రాన్ని నే నీదలేను. ఆ నిస్పృహా పర్వతాల్ని నే నెక్కలేను. నేను వేరుగానే ఉంటాను...'అది' ఏమిటి ? మనసంటే ఏమిటి ? ఆశలూ అనుభవాలూ అంటూ దాన్నే పోగేసి ఎంతకొండను కట్టాను ! ఎంత సముద్రాన్ని సృష్టించాను ! . అంతా బూడిదై పోయింది. ఆశలు కాలిపోయిన బూడిద .దాన్ని భరించలేను !

...దీనికంతటికీ ··లకారణం ఏమిటని ఆలోచించాను. ఆశ లేకుంటే నిరాశ రాదు నిరాశనుండీ పుట్టేది నిస్పృహ కావాలన్నది దొరకనప్పుడు దొరికినదాన్ని చూడలేము. ఆశ—అంటే ఎదురుచూడటం—అన్ని అనర్థాలకీ మూలకారణంగా ఉన్నది .. అరె ! ఇంత గొప్ప ముఖ్యమైన విషయం నిజానికి ఎంత చిన్నదిగా ఉన్నది !...ఇదే విషయం ఇదివరలో ఎవరో గొప్పవాళ్ళు చెప్పినట్లూ విన్నట్లూ ఉన్నదే !... ఈ విషయం చెయ్యిజారి పోగూడదు. రామూని పిలిచాను. ఇంకా ఆ జ్వరం వాడిని పీడిస్తున్నట్లున్నది. సన్నగా అయిపోయాడు. 'దేనికోసమూ ఎదురు చూడకూడదు ఇది చాల ముఖ్యమైన జీవిత సత్యం...జ్ఞాపకం పెట్టుకో మంచిది' అని చెప్పాను. వాడు పారిపోయాడు

ఆనంద అయితే పారిపోయి వుండేవాడు కాదు . ఇంత గొప్ప జీవితసత్యాన్ని కనుక్కున్నాను గదా, ఇంకా వాడు బ్రతికిరాలేదే ;

అన్నట్టు ఆనందను గురించి మీకు తెలియదు కదూ. ఎట్లా తెలుస్తుంది ! వాడిని చూపిస్తే కనుక్కుంటారేమో కాని చూపించడానికి వాడు ఈ ప్రపంచంలో లేడు. నా నిరాశలో నిస్పృహలో మునిగి మాయమైపోయాడు పోనీ వాడినిగురించి చెప్తామంటే, చెప్తే వినబడేవి మాటలే కదా వాడు కాదే ఎటూ ఈ సమస్యను తీర్చేది ?!. ఆ, వాడిని చూసినా వాడిని తెలుసుకునే తెలివి మీకున్నదన్న నమ్మకం నాకు లేదు .వాడు నా ఆత్మ, నా ప్రాణానికి మూలం అంటే తెలుస్తుందా ? తెలియదు నా ఆనందం అంటే తెలుస్తుందా ? సంతోషం కాదు, ఆనందం. ప్రపంచానుభవాల్తో

సంబంధం లేనిది వాటిమీద ఆధారపడనిది. వాటన్నిటినీ సంతోషంగా తేలిగా తీసుకోనిచ్చేది. తెలిసిందా ? తెలియలేదు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ, కడిగిన ముత్యంలాగా మెరిసిపోతూవుంటాడు వాడిని చూస్తే గుండె నిండిపోతుంది. ఇప్పుడు తెలిసిందా?...కొంచెం తెలిసినట్లుంది. వాడే నా ఆనంద! నా కొడుకు! నేను!

* *

ఇవాళ నా మనసు తేటగా వున్నది కన్నీటిముత్యాలవానలో తడిసిపోయిన ఆ ప్రపంచం స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. జరిగిందంతా గుర్తుకొస్తున్నది. ఆనంద లేకుండా పోయి రెండు నెలలు దాటిపోయింది. ఇంకా మాకు బదిలీ రాలేదు.

ఈ చింతలూరికి రాకపూర్వం మేము బాగానే వుండేవాళ్లం. కష్టం సుఖం కలిసివొచ్చినా, సుఖం కూడా వుండేది. మనుషుల్లో నిజాయితీ, ప్రపంచంలో స్థిరత్వం ఉన్నట్లు కనబడేది. లోకంపోకడ అర్థం అవుతున్నట్లుండేది. మనుష్యులకు కొన్ని విలువలుండేవి ఏదో ఒక అధికారానికి లోబడినా స్థిరత్వం కనిపించేది. ఈ ప్రపంచం నాకు సంబంధించినదిగా, మేమూ అందులోనివాళ్లంగా తోచేది. మనిషిని తికమకపరచి క్రుంగదీసి నిర్వీర్యంచేసే పరిస్థితులు అప్పటికి ఎదురవలేదు.

ఈ ఊళ్లో సుఖదేవ్—అబ్బ, ఏం పేరో! — ఉండేవారు ఇక్కడ నాలుగునెల లుండేసరికి అతనికి వెళ్లిపోవాలని అనిపించిందట హైదరాబాదుకు వెళ్లి ఎట్లాగో ఈ మార్పు చేయించాడు తత్ఫలితంగా మేము చింతలూరికి రావలసివచ్చింది అనారోగ్యానికి పేరుగాంచిన చిన్నవూరు ఇది ఆర్డరుకాగితం చూడగానే ఆయన నిరుత్సాహంతో నీరుగారిపోయారు. తల పట్టుకొని 'ఆ ఊరా? అక్కడికి వెళ్తే మనం తిరిగి బయటపడటం జరగదు' అన్నారు. ఆయన అవతారం చూస్తే నాకు నవ్వొచ్చింది ఆయన చిన్నతనంలో చాలా బలహీనంగా ఉండేవారట ఇంటిల్లిపాదీ ఆయన ఆరోగ్యం గురించి అహర్నిశలూ శ్రద్ధతీసుకుని పాటుపడుతూ ఉండేవారట. అదే అలవాటుమీద ఇప్పటికీ ఆయన తనొక పింగాణీ బొమ్మననీ, చాలా జాగ్రత్తగా ఉండకపోతే ఏ నిముషాన్నో బద్దలై పోవచ్చుననీ అనుకుంటున్నట్లుంటారు 'బయటపడక ఏమైపోతాం?' అన్నాను పెద్దగా నవ్వుతూ...అప్పుడు ఆనంద నా ఒళ్లో పడుకున్నట్లు నాకు బాగా గుర్తు... 'ఆ ఊరికి వెళ్లాలని ఎవరికీ ఇష్టం ఉండదు. మనం అక్కడే చిక్కుబడి పోతాం' అన్నారు 'మీ స్నేహితులు సుఖదేవ్‌గారు వెళ్లలేదూ? మనం అట్లాగే వెళ్లొచ్చును లెండి...కొత్త ప్రాంతం చూడొచ్చును అన్నిటికీ అంతగా దిగజారిపోతే ఎట్లాగ?' అన్నాను పోదార్చాలనే సదుద్దేశ్యంతో. అప్పుడు నాలో ఏవిధమైన జంకుగాని అధైర్యంగాని లేవు రాబోయేదాన్ని, మంచిగాగాని చెడ్డగాగాని, ముందుగా ఊహించుకోవడం నాకు అలవాటు లేదు. దేనికోసమైనా ఎదురుచూడటం నా తత్వానికే విరుద్ధం. నా ఆలోచనలూ ఆవేశాలూ పనులూ అన్నీ ఆ క్షణంలోనుంచీ పుట్టుకొచ్చేవే. ఆయన అట్లాగ కాదు. పైకి కనిపించే సౌమ్యత బలహీనతలవెనుక చాలా గట్టిదనం, మొండితనం ఉన్నాయని నాకు అనుభవమే. ఆయన ఏదైనా అనుకున్నారంటే మార్చటం నాకు తరంకాదు. ఈ విషయం లోనూ అంతే అయ్యింది.

ఆ ప్రయాణం నాకు బాగా గుర్తున్నది. స్టేషనునుంచీ తూర్పుగా పదిమైళ్లదూరంలో ఉన్నది చింతలూరు...టాక్సీ మెల్లగా పోతున్నది. మధ్యలో ఊళ్లుకూడా తగలటంలేదు. ఉదయం నుండీ రైల్లో ప్రయాణంతో విసిగిపోయిఉన్నాం—అలసటతో దుమ్ముతో. రోడ్డు అంతు లేనట్లుగా ఒంపులు తిరిగిపోతూ సంధ్య చీకట్లలోనికి సాగిపోతున్నది. రెండువైపులా ఏపుగా ఎదిగిన పైర్లు ఈ ప్రక్కా ఆ ప్రక్కా దడికట్టేసినట్లున్నై. ఎక్కడో గుహలో అనంతమైన ప్రయాణంలాగా ఉన్నది ఆ గుహలోనికి పోయిపోయి ఎక్కడో మాయమైపోతాను, ఇక తిరిగిరాకుండా! అనిపించింది. చెప్పలేని భయం తాటాకు నీడ మీద వాలినట్లు గుండెనిండా ఏదో బరువు, దిగులు.

టాక్సీ ఆగిపోయింది పెట్రోలు అయిపోయింది. డ్రైవరు వెనక్కి నడిచి వెళ్లాడు పెట్రోలు తేవడానికి. చీకటీ, ఎరగని చోటూ, అక్కణ్ణుంచి కదల్లేకుండా చిక్కుకొనిపోయిన మేము... మాతృగర్భంలాంటి మహాశూన్యంలో ఉక్కిరి బిక్కిరవుతూ. బయటి ప్రపంచంతో సంబంధంలేకుండా ఎక్కడో విసిరేసినట్లుగా ఉన్న ఆ ఊరితో మాకేమి సంబంధం? అక్కడికి ఎందుకు వెళ్లాలి? ఈ చీకాకులోనుంచీ తప్పించుకొని వెనక్కి వెళ్లగలిగితే ఎంత బాగుంటుంది! జీవితమే ఒక చెర అనిపించింది.

ఏడేళ్ల రామూ ఆరేళ్ల కిట్టూ వాళ్ల నాన్నగారితో మాట్లాడుతూ కూర్చున్నారు నా ఒళ్లో పడుకున్న ఆనంద లేచాడు కారు నిలిచి పోయినందున ఉక్కకు చెమటపట్టి ఏడుపు ప్రారంభించాడు. ప్రయాణంతో విసిగిపోయిన నేను వాడికి ఒక్కటి అంటించాను. ఇంకా పెద్దగా ఏడిచాడు. నా విసుగూ నా కారణాలూ వాడికి అక్కర్లేదు వాడిది నిజంగా ఏడుపుకూడా కాదు... కేకలు బొబ్బగా లేతగా నవనవలాడుతూ ఒళ్లోపడుకుని కేకలేస్తున్నాడు. నాకు విసుగంతా ఎగిరిపోయి నవ్వొచ్చింది. రెణ్ణెల్ల పిల్లవాడు వాడిని చూచినప్పుడు వీడు నిజంగా నా కడుపులో నుంచీ పుట్టాడా? అనుకుంటాను ఆనందం కలుగుతుంది. వాడింకా నా కడుపులోనే ఉన్నట్లూ, వాడూ నేమా ఒకటే అయినట్లూ అనిపిస్తుంది...కొంచెంసేపు విసిరేసరికి ఏడుపు మానేశాడు పాలు త్రాగుతూ, ఉన్నట్లుండి మధ్యలో త్రాగటం మరచిపోయి నన్ను పరిశీలించడం ప్రారంభించాడు తెల్లటి వెడల్పాటి ముఖంలోనుంచీ కుంకుడు గింజల్లాంటి గుడ్లతో కొత్తగా వింతగా పరిశీలనగా వాడు నన్ను చూస్తుంటే నవ్వొచ్చింది...వాడు పుట్టాలని ఇంట్లో ఎవరూ కోరుకోలేదు. ఇద్దరు కొడుకులు చాలన్నారు ఆయన విషయం తెలియగానే 'నీ కింకా పిల్లలెందుకూ?' అన్నది అత్తగారు దోషిని చూసినట్లు చూస్తూ. చేతులతో కాకుండ కళ్లతో మొట్టికాయ వెయ్యటం మీకు తెలుసా? ఆవిడ నన్ను మొట్టింది. నాకు ఆడపిల్ల పుడుతుందేమో ననుకున్నాను 'ఆనందమయి' అన్న పేరు ఏర్పాటు చేసుకున్నాను. వాడికి 'ఆనందకృష్ణ' అన్న పేరు పెట్టుకున్నాను...రామూ కిట్టూలంటే నాకు ప్రేమ ఉన్నది. కాని ఆనందతోడి బంధం వేరు అది అనిర్వచనీయమైనది.

టాక్సీ ఒక వాకిటిముందు ఆగింది. ఎత్తయిన గోడలూ, గోడంత ఎత్తునా రేకు తలుపులు. అంచులో మూసుకు పోయి

లోపల ఎక్కడో కొద్దిగా కనిపిస్తున్నది మేడ. ఇరవై అడుగుల పొడవున ఇనప గ్రిల్స్‌తో రెండంతస్తుల ఎత్తున ఘనంగా ఉన్నది. 'ఈ ఇంట్లో పైనా, క్రిందనా, ఎడం వైపునా, కుడివైపునా— ఎక్కడ మనం ఉండబోయేది?' అనడిగాను 'అంతటా నూ' అన్నారు. ఆ ఇల్లు చాలా విచిత్రమైన మనసు కల మనుష్యులు కట్టించినట్లుంది. స్వతంత్రంగా విడిగా అద్దెకిచ్చే గదుల్లాగా క్రింది వరుసలో మూడూ పై వరుసలో మూడూ గదులు వరుసగా ఉన్నై. అంతే ఇల్లు. అవే వంటకు, స్నానానికి, భోజనానికి, పడుకోడానికి—ఏ వరుసలో ఎట్లానైనా ఉపయోగించుకోవచ్చును! ఇల్లంతా చూసి ముందర ఖాళీ చోటులోకి వచ్చి నిలుచున్నాను మనసంతా ఏదో తెలియని గుబులు ఆవరించుకున్నది చుట్టూ ఎత్తయిన గోడలతో మనుషుల్ని మింగే భూతంలాగా ఉన్నది ఇల్లు. మనుష్యులు నివసించే ఇంటిలాగా అనిపించలేదు. అదంటే నాకు అయిష్టతా భయమూ కలిగాయి...ఇంత అయిష్టత వెనకాల 'ఏదో అస్పష్టమైన జ్ఞాపకం లీలగా మెదుల్తున్నది మనసులో.. ఈ ఇంటిని ఇదివరలో ఎక్కడో చూశానా? ఊహలోనా? కలలోనా? మరో జన్మలోనా??...

ఇరుగు పొరుగులూ పనివాళ్ళూ ఆ యింటి గురించిన వివరాలు తెలిపారు ఇంటివారికి పిల్లలు లేరు వాళ్ళు చాలా ఘరానాగా ఉండేవాళ్ళు. పై అంతస్తు కట్టించాక జబ్బులపాలై, ఇల్లు అచ్చిరాలేదని, ఊరు వదిలి ప్రక్కనే ఉన్న పట్టణానికి వెళ్ళి పోయారు. తరువాత ఇద్దరు ముగ్గురు ఆ ఇంట్లో చేరి జబ్బులు చేసి, భయపడి వెళ్ళిపోయారట ఇప్పుడు మేము చేరాము...ఈ ఇంట్లో ఉండే దయ్యం గురించి రెండు మూడు రకాలుగా చెప్పారు. ఆస్తికోసం ఇంటివారి పూర్వులు చంపిన ముసలమ్మ తాలూకు దయ్యం అని అంటారు కొందరు కాదు, ప్రక్కరోడ్డులో కరెంటు షాక్ తగిలి చచ్చిపోయిన అమ్మాయిది అంటారు కొందరు దాన్ని చూశామంటున్న వాళ్ళందరూ అది తెల్లచీర కట్టుకుని ముసుగు కప్పుకుంటుందని ఒప్పుకుంటున్నారు కాని దాని వయసు విషయంలో భేదాభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చుతున్నారు మొత్తానికి ఆడ దయ్యం. ఇంట్లో వాళ్ళకు జబ్బులు కల్పించి పీడిస్తుంది అంత వరకు ఖచ్చితంగా చెబుతున్నారు. దయ్యాలని మేము ఎప్పుడూ చూడలేదు. అవి ఉన్నవనుకోడానికి ఆధారం కనపడలేదు అందు వలన నిశ్చింతగానే ఉన్నాం

నెల రోజులకి ఆయనకి ఏమిటో జ్వరం వచ్చింది. టాన్సిలైటిస్ అనీ ఫ్లూ అనీ టైఫాయిడ్ గావచ్చునవీ, ఎందుకైనా పనికొస్తుందని క్లోరోమైసిటిన్ ఇచ్చారు. దానితో ఆ జ్వరం తగ్గింది గాని అప్పట్నుంచీ నడుం నొప్పనీ కాలునొప్పనీ జలుబనీ నీరసమనీ ఆకలి లేదనీ అజీర్ణమనీ రోజూ ఏదో ఒకటి చెప్తున్నారు మందిచ్చిన డాక్టరుగారు జబ్బేమీ లేదని చెప్పి టానిక్కు ఒకటి యిచ్చారు. 'అయ్యగారు చాలా తీసిపోతున్నారు' అని అందరూ అంటున్నారు 'ఈ ఊరు రావడం యిష్టంలేక కలిగిన మానసిక రుగ్మత జబ్బేమీ లేదని డాక్టరుగారు చెప్పలేదా' అనుకున్నాను చేజేతులా జబ్బులు కోరి తెచ్చుకుంటున్నందుకు కోపమూ విసుగూ కలిగాయి.

కిట్టూకి జ్వరం వచ్చి తగ్గి కాలు వాచింది. బోదకాలు యిక్కడ జాస్తి అట భయపడిపోయి వాడికి మందులిప్పించడం కాలికి గట్టిగా కట్టుకట్టడాల్లో మునిగిపోయాం. అంతలో రాముకి రుమాటిక్ జ్వరమట, అది వచ్చింది డాక్టరుకోసం పట్నం చుట్టూ తిరగటం పెద్దపనైపోయింది

ఒకసారి డాక్టరుగారింటి దగ్గరనున్న యంత్రాలవరంగా తూకం చూసుకున్నాం నేనూ ఆనందా బరువు ఎక్కాం రామూ, కిట్టూ కొంచెం తగ్గారు ఆయన చూసుకుని 'ఈ ఆరునెలల్లో ఇరవై అయిదు పౌనులు తగ్గాను' అన్నారు నీరసంగా. ఆ మాట వినగానే నాకు ఒళ్ళు ఝల్లుమన్నది. ఆయన్ని పరిశీలనగా చూశాను. రోజూ చూస్తుండటంవల్ల నేను గమనించలేక పోయాను గాని ఆయన ఒళ్ళంతా కరగిపోయి చాలా బలహీనం అయిపోయారు! ఎన్నో భయాలు చెప్పరాని అనుమానాలు ఒక్క సారిగా ముసురుకొచ్చాయి ఏమిటో చెయ్యాలన్న ఆత్రం, తపన పెల్లుకొచ్చాయి నాలో ఆయన ఆరోగ్యం క్షీణించటం అన్నది నేను ఎప్పుడూ ఊహించని విషయం

బరువు తగ్గటం విషయం చెప్పాక డాక్టరుగారు శ్రద్ధగా నడుం నొప్పి విషయం పరీక్షచేసి కొద్దిగా ఆర్థ్రైటిస్ తప్ప వేరేమీ లేదని మందిచ్చారు మనసుండబట్టక ఇంకో డాక్టరుగారిని సంప్రదిస్తే ఆరే పరీక్షలు చేసి అమీబయాసిస్ అంటూ కడుపులో క్రిములున్నాయని మందు లిచ్చారు మరో డాక్టరుగారు టాన్సిలైటిస్ అంటూ ఇచ్చారు కడుపులో అల్సర్ రాబోతున్నదంటూ జాగ్రత్తలూ చెప్పారు అన్నిమందులూ తీసుకునే సరికి నీరసం కొద్దిగా తగ్గిందికాని నొప్పులన్నీ అట్లాగే మిగిలిపోయాయి ఎవరూ చెప్పని మరో జబ్బేదో లోపల పెరిగిపోయిందేమో నన్పిస్తున్నారు.

ఏ చీకూ చింతా లేకుండా ఉన్న వాళ్లకు ఒక్కసారిగామీద పిడుగుల వర్షం కురిసినట్లుగా అయింది ఈ చింతలూరిమీదా ఈ ఇంటిమీదా, ఇందులోఉన్న దయ్యంమీదా వారా అనుమానాలు కలిగాయి 'ఈ ఊరు వచ్చాకనే యీ జబ్బులన్నీ వచ్చాయి' ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపోతే అన్నీ సర్దుకుపోయి బాగుంటామేమో' అన్న ఉద్దేశ్యం గట్టిగా ఏర్పడింది నాలో ఆయనా అలాగే అంటున్నారు.

అప్పుడు యీ ఊరినుంచి బదిలీకోసం ప్రయత్నం ప్రారంభించాము ఆయన హైద్రాబాద్‌కు వెళ్ళి పై అధికారితో మా పరిస్థితి చెప్పారు మా సొంత ఖర్చుమీదనైనా ఏదో ఒక ఊరికి వెళ్తామనికూడా చెప్పారు 'జబ్బులు ఏ ఊళ్ళో ఉన్నా వస్తాయి. మందులు వేసుకుంటే పోతాయి ఇంకో ఊళ్ళో ఉంటే రావని ఎట్లా చెప్పగలరు? అదీ కాకుండా సంవత్సరం మధ్యలో ట్రాన్స్‌ఫర్ యివ్వాలంటే చదువుకొంటున్న పిల్లలుండే వాళ్లకు కష్టం. మీరు ఇంతదూరం రానక్కర్లేదు మీకు ఏ ఊరు కావాలో ప్రాసి రిక్వెస్టు పెట్టుకోండి జూన్‌లో మారుస్తాం' అని చెప్పిపంపారు. సరే, ఈ నాలుగునెలలూ గడిపితే బయటపడవచ్చును గదా, అని ధైర్యం తెచ్చుకున్నాం. ఇది ప్రమోషన్ కాదు ఇందులో ఒకరు మనకు ప్రత్యేకంగా చూపించవలసిన మన్నన ఏమి లేదు ఎందరికో ఇవ్వబడే చిన్నబదిలీనే కదా, రాకపోతుందా! అనుకున్నాం అంతలోగా ఈ యింట్లోంచి మారిపోతే బాగుంటుందనుకున్నాను. దయ్యాలున్నా

లేదా? ఇల్లు అచ్చిరావడం, రాకపోవడం అన్నవి నిజమా, కాదా? ఇటువంటి చర్చలతో నాకు పనిలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లోంచి బయటపడాలి అన్న ఆరాటంలో ఆలోచనకు తావులేదు. కాని ఇంత చిన్నఊళ్లో మరో యిల్లు దొరకదు అని తెలిసింది. 'బదులు' అనేది లేదు–జీవితంలో లాగానే మనుష్యులు కొన్ని పరిస్థితుల్లో చిక్కుబడి ఉండవలసిందే ..

జబ్బుల్లో అధైర్యంలో బదిలీకోసం ఎదురుచూడ్డంలో మరో ఏడాది గడిచిపోయింది ఏ ఊళ్లో ఖాళీపడిందని తెలిస్తే అక్కడికి మమ్మల్ని వెయ్యమని అప్లికేషన్లు పెడుతూనే ఉన్నారు. వేరేవాళ్లను వేసేస్తున్నారు మాకుమాత్రం చలనం రావటంలేదు. బలంగా పెరగాల్సిన పిల్లలు క్షీణిస్తున్నారు. ఇంట్లో ఉన్నంత సేపూ పిల్లలతో కులాసాగా కాలంగడిపే ఆయన నీరసంగా పడుకుని ఉంటున్నారు ఏమిటీ అన్యాయం? ఏదో ఒకటి చెయ్యకపోతే ఎట్లాగ? అని అడుగుతున్నందుకు ఆయనకు నామీద విసుగొచ్చింది. 'నీవు బాగానే ఉన్నావుగా' అన్నారు నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది, 'అవునే నేను ఎట్లా బాగున్నాను? ఎందుకు?' అనుకున్నాను. ఇన్నాళ్లూ నాకేదో పెద్దజబ్బులు చేసినట్లు బాధపడి పోతున్నాను నిజానికి నాకు ఒక్క మామూలు జ్వరం కూడా రాలేదు! నేను ఆసాంతం బాగుండిపోయాం ఎట్లాగో నాదొక మొద్దువేధవ. ఎప్పుడూ నవ్వుకుంటూ తిరగటం తప్ప మరోపని లేని వాడిని చూసి పొంగిపోవటం—ఇన్ని చీకాకుల్లో కూడా—నాకో అలవాటై పోయింది. అందరూ జబ్బుపడుతుంటే నేను బాగుండటం చాలా తప్పుగా తోచింది నాకు ..

బలాబలాలు కులాలు ప్రాంతాలు అంటూ ఎన్నోవిషయాలు ఆధారంగా మంత్రులు నియమించ బడుతున్నారు. క్రొత్తగా మంత్రిగా నియమింపబడిన నాగప్పగారు ఈ శాఖ ఆధ్వర్యం పుచ్చుకున్నారు. ఆయన రాజకీయాల్లో తక్కామొక్కీలు తిన్నవారు. లోకంపోకడ జీర్ణించుకున్నవారు తెలుగు ఎక్కువతప్పులు లేకుండా మాట్లాడుతూ ధారాళమైన ఉపన్యాసాలు ఇవ్వగలరు. వారి జీవితానుభవంనుంచీ కొన్ని స్థిరమైన అభిప్రాయాలు ఏర్పరచుకొన్నారు. ఈ ప్రపంచమంతా రాజకీయాలు, డబ్బు అన్న ప్రాతిపదికలమీద నిలబడి నడుస్తున్నదనీ, అవి రెండూ అర్థం చేసుకున్నవాడు ఏ శాఖనైనా అవలీలగా పరిపాలించగలడనీ విశ్వసించుకున్నారు ఈ మంత్రిపదవి అనేది నిలకడలేనిది. పోయిన ఎలక్షన్లలో ఖర్చుపెట్టిన డబ్బూ, రాబోయే ఎలక్షనుకు ఖర్చుపెట్టవలసిన డబ్బూ, తనకు సుఖంగా మనుగడ జరిగిపోవడానికి కావలసినడబ్బూ అన్నీ ఈ కొద్దికాలంలోనే సంపాదించవలసిన ఆగత్యం ఉన్నది అందువలన ఏ మంత్రిగారు లేక ఏ యం.యల్.ఏ గారు ఈపని చెయ్యమంటున్నారు, ఇందులో మనకు ఎంత డబ్బు ముడుతుంది? అన్న రెండు—ముఖ్యంగా రెండోది- ప్రస్తుతాంశాలుగా భావించి, వారి శాఖలోని ఉద్యోగులతో ప్రమేయం లేకుండానే మంత్రిత్వం నిర్వహించడం ప్రారంభించారు ఆయన పద్ధతివలన వారి శాఖ తలక్రిందులు కాలేదు. ఉద్యోగులలో కొంతకాలంపాటు అసంతృప్తి ప్రబలింది. కాని నానురాను పరిస్థితుల్ని అర్థంచేసుకుని దానికే అలవాటుపడిపోయారు. ట్రాన్స్‌ఫర్ కావాలంటే ఫలానావాళ్లకు ఫలానావాళ్లద్వారా ఫలానామొత్తం యివ్వాలి; ప్రమోషన్ కావాలంటే ఇంత మొత్తం; ఉద్యోగానికైతే ఇంతమొత్తం—ఇటువంటి విషయాలన్నీ స్థిరపడిపోయాక అందరికీ కొంతవరకు ప్రశాంతి లభించింది. 'వాళ్లనీ వీళ్లనీ ప్రాధేయపడి కాలం వృథా చేసుకోకుండా ఇదీ బాగానే వున్నది' అనుకున్నవాళ్లూ ఉన్నారు. ఏది కావలసినవాళ్లు దానికి తగిన పని చేస్తే కోరినపని జరుగుతుందని తెలుసుకొని అలాగా చేసుకుంటూపోవటం ఆరంభించారు.

'గవర్నమెంటువారికి వినతిపత్రం సమర్పించుకొని కూర్చుంటే పని జరగదు సుమండీ. ఎక్కడెక్కడ చమురు వెయ్యాలో అక్కడ వేస్తుంటే కదా యంత్రం సవ్యంగా పనిచేసేది! లోకంతీరు గమనించండి ఒంట్లో ఆరోగ్యంలేక బాధపడుతూ సంవత్సరంన్నర నుండీ అక్కడే ఉండిపోయారు, పాపం నేను నాలుగునెల్లు కూడా ఉండలేకపోయాను!...ఇప్పుడు వరంగల్లులో ఖాళీ ఉన్నది కదా. నేను అక్కడకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకోవాలనుకున్నాను అది పెద్దవూరు గనుక అక్కడ ఉంటే హోదాగా ఉంటుందని అనుకున్నాను' అంటూ చెప్పారుట సుఖదేవ్‌గారు ఏదో మీటింగులో కనబడి.

వరంగల్లులో ఏడాదిన్నరగా ఖాళీ ఉన్నది మమ్మల్ని అక్కడికి వేస్తే సొంతఖర్చులతో వెళ్తామని ఏడాదిక్రితంనుండీ అడుగుతున్నా వీయన సుఖదేవ్‌గారు ఇలా చెప్పిన పదిహేను రోజులకు గవర్నమెంటు ఖర్చుతో అతన్ని వరంగల్లు పంపారు! ఇలా ఎదురు చూడటంతో మనసు విసిగిపోయింది బదిలీ అనేది ఒట్టి అవివేకపు మాట ఈ ప్రపంచంలో బదిలీ బదులు అనేవి లేవు. 'అయితే' అనేది వ్యర్థమైన ఊహాగానం 'ఉండేది' వున్నది 'అయితే', 'అయివుంటే' అనేవి లేవు. లేనివాటి గురించి ఆలోచించడం ఆశించడం అవివేకం పరిస్థితులతో రాజీపడుతూ పోవటమే జీవితం అంటే...

ఇటువంటి నిస్పృహలో వుండగా మరో ఆశాకిరణం కనిపించింది నల్గొండలో వుండే అధికారి మరోవూరు బదిలీ చేయించుకోబోతున్నట్లు తెలిసింది పోనీ ఈ సందర్భంలోనైనా మమ్మల్ని కదిలిస్తారేమోనన్న ఆశతో, మమ్మల్ని నల్గొండకు మార్చమని యింకో రిక్వెస్టు పెట్టుకున్నారు. తరువాత చాలా రోజులవరకూ దానికోసం ఎదురుచూస్తూ ఉండిపోయాం.

పనిమీదవో హైదరాబాదుకు వెళ్ళివచ్చినవాళ్ళు అక్కడి వార్తలు తెస్తున్నారు, 'మిమ్మల్ని నల్గొండ వేస్తున్నారుట' అంటూ అయితే నెలలు గడిచిపోతున్నా ఆ ఆర్డరు మాత్రం రాలేదు ఆ ఫైలు మంత్రిగారి దగ్గరకు పోయిందట. అన్ని విషయాలూ వారే స్వయంగా పరిశీలిస్తున్నారట.

అమ్మయ్య! అని దీర్ఘనిశ్వాసం తీసుకున్నాము. ఎలాగూ ఎండాకాలం సెలవులొస్తున్నాయి రామూని ఏకంగా నల్గొండ హైస్కూల్లో చేర్పించవచ్చును. అక్కడ మంచిస్కూలు ఉన్నదట. కిట్టూని ఇప్పటికైనా కాస్త షుమారుపాటి ఎలిమెంటరీస్కూల్లో చేర్పించవచ్చును. నీళ్ళు మారితే, ఊరు మారితే ఈ వింతజబ్బులు తగ్గకపోతాయా! మళ్ళీ ఇదివరకట్లాగా సుఖంగా ఉండకపోతామా! అనుకున్నాం ధైర్యం కూడదీసుకుంటూ.

జూన్‌లో స్కూళ్లు తెరిచారు. ట్రాన్స్‌ఫర్‌ఫైలు మంత్రిగారి దగ్గర్నుండి ఎందుకో క్రిందికి వచ్చిందట. అంతా పూర్తయే

వరికి మరో రెణ్ణెల్లు పట్టవచ్చును అన్నారు. రెండునెలలే కదా, ఎలాగో దాటలేకపోతామా! అనుకున్నాం. ఇంతలో రాముకి క్రొత్త రకంజ్వరం పట్టుకున్నది. రోజూ మధ్యాహ్నం జ్వరం వచ్చి సాయంకాలానికి తగ్గిపోతున్నది పిల్లవాడు దినదినానికి క్షీణించడం ప్రారంభించాడు. పట్నం తీసుకెళ్ళి ఒకరితర్వాత ఒకరుగా ముగ్గురు డాక్టర్లకు చూపించాం. వాళ్ళు రక్తమూ మలమూత్రాలూ, ఎక్స్‌రే వగైరాలన్నీ పరీక్షించి జబ్బేమీలేదు, అదే తగ్గిపోతుందన్నారు ఆఖరుకి ఒక డాక్టరుగారు వాడికి బ్లడ్ కాన్సర్ కోసం పరీక్షించాలన్నారు. అసలు మేము ప్రాణాలతో ఈ ఊరినుండి బయటపడతామా! అన్న నిస్పృహ కలిగింది ఎల్లాగూ ఇంకో రెండునెల్లలో నల్గొండకు ట్రాన్స్‌ఫర్ అవుతుంది. అందాకా పిల్లల్ని తీసుకుని మా ఊరికి వెళ్ళి తాత్కాలికంగానైనా యీ బాధ తప్పించుకోవాలనిపించింది ఆయనకు బోనసం విషయంలో చాలా తిప్పలౌతుంది. అయినా సరె, ఈ నాలుగురోజులూ పోతే... నేను అనుకుంటూ ఉండగానే నల్గొండకు వేరే ఎవర్నో వేశారని, యిప్పట్లో మాకు మార్పు రాదని తెలిసింది

తరువాత రెణ్ణెల్లలోనూ మూడుసార్లు ముసురుపట్టింది పదిరోజులు ఒకటేవరుసన వానపడింది ఆకాశం మురికిరంగు పులుముకొని వానమబ్బుల్లో మూసుకుపోయి వుంటున్నది. చిక్కగా, పట్టుకుంటే దొరికేట్లున్న ఆ వాతావరణం ఎన్నో విధాలుగా పీడించబోయే అనారోగ్యాల్ని సూచిస్తున్నట్లుంది. పంచభూతాలూ కలిసి ప్రపంచాన్ని నాశనంచెయ్యాలని నిర్ణయించుకున్నాయా? అనిపిస్తున్నది. ఈ లోకాన్ని నలిపివెయ్యడానికి ముసురుపట్టిన ఆకాశం క్రిందికి, యింకా క్రిందికి, యీ భూమిమీదకు దిగివచ్చేస్తున్నది. ఇది ఒక శ్మశానం! ఒక సమాధి!

ఈ రెండు నెల్లలోనూ ఊళ్ళోంచి మూడుశవాలు వెళ్ళినై. జంగంవాని శంఖారావం నిత్యం వినబడుతున్నట్టే ఉన్నది. రాత్రిళ్ళు కుక్కలు ఒకటే ఏడుపు

ఈ వాతావరణం నా గుండెను పిండేస్తున్నది. ఏమిటో భయం. మా ఊళ్ళో కొండలూ, చెట్లూ, తేలిగ్గా పరుగెత్తే గాలీ, నిర్మలమైన ఆకాశమూ, వెలుగు నింపుకున్న విశాలమైన ప్రపంచమూ ఉన్నై. అక్కడికి వెళ్ళిపోవాలి .. తొందరగా ... వెంటనే...అందరూ బాగుండగానే...ఏ విధంగానైనా సరే!...

వరంగల్లు ట్రాన్స్‌ఫర్‌కోసం సుఖదేవ్‌గారు నాగప్పగారికి రెండువేల రూపాయలు బహుమాన మిచ్చారట అది 'పై' 'సంపాదన' బాగా దొరికే వూరుగనుక సుఖదేవ్‌గారు ఖర్చుపెట్టిన దానికి ఈ ఏడాదిలోనే ముబ్బడిగా సంపాదించగలనన్న నమ్మకంతో ఉన్నారుట...మాకు అల్లాంటి సంపాదన అక్కర్లేకపోతే మానె కాని ఈ మహాశ్మశానంనుంచీ బయట పడటానికి యివ్వవలసిన వాళ్ళకు వెయ్యో రెండువేలో యిస్తేనేం? అనుకున్నాను. మంచిగా నీతిగా ఉన్నందువలన రవంతైనా మంచి జరగలేదు సరిగదా, మూడేళ్ళబట్టీ ఈ ఊళ్ళో ఘోరమైన అశాంతిలో చిక్కుబడి పోయాము! 'మంచి'గా ఉండకపోతే ఎప్పుడో బయటపడి ఉందుము! ఇప్పటికైనా ఆ విషయం తెలుసుకున్నాం గనుక యిక్కణ్ణుంచి బయటపడొచ్చు. మనిషైనందుకు, ఆలోచించగల మనసున్నందుకూ మంచీ చెడ్డా ఆలోచించుకుని ముందడుగు నిర్ణయించుకోవాలి

కాని ఈ విషయంలో ఆయన ఉద్దేశ్యాలు వేరుగా ఉన్నవి 'ఇట్లాగ లంచా లిచ్చి పనులు చేయించుకునే వ్యవహారం సరైనదికాదు. ఒకపని మంచిది కాదు అనుకున్నాక ఆపని నేను చెయ్యను అది నా స్వభావానికి విరుద్ధం' అన్నారు.

ఏమిటీ స్వభావం? అది మనిషిని అంతగా బంధిస్తుందా? లోకం తీరుతో సంబంధం లేకుండా, మనిషి కష్ట సుఖాలతో సంబంధం లేకుండా, చెయ్యవలసిన పనులను నిర్ణయించే ఆ 'స్వభావం ఎక్కడనుంచీ వచ్చింది? అసలు బ్రతికి ఉంటే గదా స్వభావం ప్రసక్తిరావాలి! ప్రాణాలు ఒబ్బులో మునిగి ఉన్న వాళ్ళకి స్వభావం ఏమిటి! బ్రతుకుకంటే స్వభావం ఉంటుందా!

"నీతి న్యాయం అనేవి దేశ కాల ప్రాంతాలతో మారుతూ ఉండేవే. వాటికి అంతకంటే ఎక్కువ విలువ ఎందు కివ్వాలి? లంచం యివ్వడం పుచ్చుకోడం అనేది ఈ కాలంలో సర్వసాధారణం అయిపోయింది ఇంతమందికి లేని తప్పు మనకిమాత్రం ఎక్కణ్ణుంచి వచ్చిందండీ? మీరనె తప్పుచేస్తున్నవాళ్ళు కోరుకున్నచోట కోరుకున్నట్లు సుఖంగా ఉంటున్నారు. మనమేమో ఎక్కడ పడవేస్తే అక్కడఉండే గొంగళిలాగా యిక్కడే ఉంటూ నానాటికీ పెరుగుతున్న అనారోగ్యాలతో వచ్చిపోతున్నాం ... ఆ రాము మొఖం చూచి సిద్ధాంతాలు మార్చుకోండి మీ విషయంలో మీరు ఎల్లాంటి నిర్ణయమైనా తీసుకోవచ్చును. నా పిల్లల్ని మార్గాంతరం ఉండీ, యిక్కడే పెట్టడం న్యాయమేనా?. ఏదో ఒకటి ఈ ఒక్కసారికి నలుగురితోపాటు నడిచి యిక్కణ్ణుంచి బయటపడ్డాక మీ యిష్టం వచ్చినంత మంచిగా ఉందురుగాని."

ఎన్ని విధాలుగా చెప్పినా ఆయన మొండితనం విడువలేదు. నా బాధ ఆయన కర్థంకాదు. ఆయనస్వార్థం, చేతగానితనం మా అందరికీ గుదిబండయ్యి అందర్నీ నేల కీడుస్తున్నది మాకు ఈ నరకంలోనుంచీ విమోచనం లేకుండా చేస్తున్నారు చేజేతులా!

'ఏక్షణానికా క్షణం ఏది మంచిదని తోస్తే అట్లా చేసుకుపోవచ్చునని నీవనుకుంటున్నావు. ఈ క్షణంలో కలిగే కష్టసుఖాల్ని, లోకం తీరునిబట్టి మంచీ చెడ్డా నిర్ణయించుకోవా లంటున్నావు. అవన్నీ పైకి కనిపించేవి మాత్రమే తప్పూ ఒప్పూ అనేవి ఆ మనిషి మనసుకూ స్వభావానికీ సంబంధించినవి. నీచేతికి ఒక కత్తి యిస్తే ఆదోవన పోయేవాడిని పొడవగలవా? ఒకడు కారణం లేకుండానే పొడవగలడు ఒకడు ఆత్మరక్షణకోసమైతే పొడవగలడు. మరొకడు ఆత్మరక్షణకోసరం కూడా పొడవలేక పోవచ్చును. స్వభావం అనేది మనిషిని నియమిస్తున్నది కదా దాన్నిబట్టే మనిషి మనసు తప్పొప్పుల్ని నిర్ణయిస్తుంది...ఇహ స్వభావం అనేది మనిషిని ఎంతవరకు నియమించగలదు? తప్పు అనుకున్నపనిని మనిషి చెయ్యలేడా? అన్నప్రశ్న రావచ్చును ఆలోచన, తర్కం ఆధారంగా చేసుకుని, ఈ క్షణంలో కల్పించిన కష్టం దాటడానికని, స్వభావ విరుద్ధమైన పనులు, తప్పు అని తెలిసీ మనసుని ఎట్లాగో సమాధాన పరచుకుని, చేస్తారు. ఇదిగో, ఇప్పుడు నీవు

చెప్పడంలా, అట్లాగే! కాని నిజాయితీ ఉండేమనిషి అట్లా చేసినప్పుడు మానసికంగా సంఘర్షణకు గురై పోయి అశాంతి పాలౌతాడు...'

అక్కణ్ణుంచి లేచి వెళ్ళిపోయాను ఈ సిద్ధాంతాల్లో నాకు ఆసక్తి లేదు, అవి నాకు అర్థమూ కావు. ఈ ఊబిలోంచి బ్రతికుండగానే బయటపడే మార్గం ఏమిటా అని సతమతమై పోతుంటే, స్వభావం కత్తులు అంటూ ఉపన్యాసం యిచ్చేమనిషిని ఏమనాలి! ఇట్లాగ సిద్ధాంతాలమీద ఆధారపడి జీవితాన్ని నడుపుకునేవాళ్ళు కష్టాల్ని చేజేతులా కొని తెచ్చుకునేవాళ్ళు నిజంగా ఉంటారని...నాకు అవన్నీ ఎందుకు? అక్కర్లేదు! అక్కర్లేదు! నేనూ నా వాళ్ళూ బ్రతికి బాగుండాలని నా ఆశ అంతే

ఆ రోజున జరిగిన సంఘటనన్నీ నా మనసులో ముద్ర వేసినట్లు నిలిచిపోయాయి అనాటి ప్రతిమాటా చేతా రోజుకి అనేకమార్లు నాలో పునరావృతం అయ్యాయి నేను ఆ రోజు లోనే నిలిచిపోయాను బయటపడాలన్న కోరిక ఏ మాత్రమూ లేదు నాలో.

ప్రతి శనివారం సాయంత్రం తంబూరా ఒక గంటసేపు ప్రశాంతంగా తబలా తాళాలు వాయిస్తూ భజన చేసుకోవడం మాకు అలవాటు. ఆరోజు ఆఫీసులో బాగా శ్రమపడి చాలా నిస్సృహతో ఉన్నాను, భజనకు వెళ్ళకుండా రాత్రికి పూరీలు వెయ్యడానికి వెళ్ళాను కాల్పిన పూరీ గరిటెతో పైకెత్తి పట్టుకున్నది తిరిగి నూనెలోకి ఎట్లా పడ్డదో నేను గమనించలేదు... సెగలుకక్కే నూనెచినుకులు నా చేతినిండా, మొహంమీదా చింది పోయినై. నూనెపడినచోట్లు సెగసెగా మండుతున్నవి స్టౌ ఆర్పేసి బయటికి వచ్చి కూర్చున్నాను ప్రస్తుతానికి వెన్న పూయ్యాలని పిదికొస్తున్నట్లు భయం. ఒళ్ళు స్వాధీనంలో లేకుండా వణికిపోతున్నది అందర్నీ కేకలేసి పిలిచి నాకు జరిగిపోయిన ఈ ప్రమాదాన్ని గురించి చెప్పేయ్యాలనిపించింది. అంతలోనే ఎవరి కేదో ఏమిటో కసి, 'ఎవ్వరితో చెప్పకూడదు. వాళ్ళు చూసి అడిగినప్పుడే చెప్పొచ్చునులే' అనుకున్నాను.

ఈ స్థితిలో మనసునిండా ఒకటే ప్రశ్న 'ఎందుకు నాకు యిట్లా జరిగింది?' ఒక్క ప్రశ్న. 'పూరీ నూనెలో పడి నూనె చిందింది' అన్నది దానికి సమాధానం కాలేదు దానికి సమాధానం వావుపుట్టుకలను సమన్వయించేసే యింకో స్థాయిలోనుండే రావాలి.

ఎందుకు? ఎందుకు అట్లా జరిగింది?

ఇది జీవన్మరణ సమస్య. ఏమిటో, ఎందుకో, ఎక్కడో భయం. అర్థంకాని భయం

ఆనంద వచ్చాడు. నవ్వుతూ 'అమ్మా, దా' అన్నాడు

ఎక్కడికి? ఎందుకు? అసలు ఆ నవ్వెందుకు వాడి మొహాన? నాలో కోపం ఉవ్వెత్తుగా లేచింది. వాడి వీపుమీద ఫెళ్ళున వేశాను దెబ్బ.

'పో రా, పో ఎందుకొచ్చావు? ఎప్పుడూ నన్ను పీడిస్తావెందుకు రా! కాస్సేపు నా పాటికి నన్ను బ్రతక నివ్వవే...వెధవ.. చావనన్నా చావవు.' తిడుతున్న కొద్దీ కోపం రేగి పోయింది.

కాసేపు నిల్చుని చూసి వెళ్ళిపోయాడు.

నిదానంగా ఒంటిమీది మంటలు తగ్గాయి అర్థంలేని ఆ భయమూ శాంతించింది పూజ గదిలోనుంచీ పాటలూ వాద్యాలూ వినబడుతున్నాయి నాకు జరిగిన ప్రమాదం గురించి ఎవరికీ చెప్పకూడదు అనుకున్నాను ఉదారంగా. పూరీలపని పూర్తి చేసుకున్నాను. రాముడా తీర్థం, ప్రసాదం తెచ్చియిచ్చాడు

గంటసేపు గడిచాక అందరూ భోజనాలకు వచ్చినప్పుడు ఆనంద లేడని తెలిసింది మర్నాడు ఇంటివెనుక చెరువులో దొరికాడు—నా ఆనంద—నా. .

ఆ చివరి దృశ్యాన్ని ఎన్నో వందలసార్లు పునఃసృష్టి చేసుకున్నాను బాగా పరిశీలించి చూశాను వాడు ఎందుకు అట్లా వెళ్ళిపోయాడు! నేను చావమంటే చచ్చిపోయాడా!...ఒకటి మాత్రం నాకు రూఢిగా తెలుసు. నేను కొట్టినందుకు వాడికి కోపంగాని ఏడుపుగాని లేదు వాడు ఎందుకు చచ్చిపోయాడు? ఎందుకు వెళ్ళిపోయాడు?

'అయ్యో, దేవుడిపూజ జరుగుతున్నప్పుడు పసివాణ్ణి పాడుమాట ఎందుకన్నావు?' అత్తగారు అదేమాట ఎన్నోమార్లు అన్నది పూజ జరిగేటప్పుడు పాడుమాట అనకూడదా? అంటే జరుగుతుందా? ఇప్పుడు జరిగిందే! దేవునికీ మాటకీ సంబంధం వచ్చిందే! ఎక్కణ్ణుంచీ వచ్చింది? సరిగ్గా అటువంటి సమయంలో ఆ మాట వాణ్ణి నేను ఎందుకన్నాను??

స్వభావం అనేది మనిషికి ఉండటం నిజమైతే, నా స్వభావం ఆనందకు తల్లిగా ఉండటం నేను ఏ క్షణంలో బ్రతికేదాన్ని ఆనందకు తల్లిని. అంతకుమించి నేను ఎవర్నీకాను!

ఒక్కోసారి నేనూ వాడితోపాటే చచ్చిపోయాననుకుంటాను. ఇంకోసారి వాడూ నాతోపాటే బ్రతికున్నాడనుకుంటాను. నిజం ఏమిటో సరిగ్గా తెలియదు నాకు.

ఈ చింతలూరికి వచ్చి నాలుగేళ్ళయింది నాలుగేళ్ళు! అంతకాలం నా బిడ్డను లాలిస్తూ దండిస్తూ కోపిస్తూ విసుక్కుంటూ తిట్టుకుంటూ—ఎంత ఆనందం అనుభవించాను! కాని అది ఆనందం అని అప్పుడు నాకు తెలియలేదు అన్నీ వేరువేరుగా దండనగా కోపంగా విసుగ్గా కనిపించాయి. వాటిల్లో—ఆక్షణంలో—మునిగిపోయాను.

అకస్మాత్తుగా ఆ శనివారంతో అన్నీ క్షణికమైపోయాయి. అన్నీ నిత్యమైపోయాయి!

ఇప్పుడు ఆ బదిలీ వచ్చినా రాకపోయినా ఒకటే. ప్రపంచమే నాలోకి బదిలీ అయిపోయింది. ఇప్పుడు నేనే ప్రపంచాన్ని...